

DAUGAVPILS UNIVERSITĀTE
Dabaszinātņu un matemātikas fakultāte
Matemātikas katedra
Bakalaura studiju programma "Matemātika"

Studiju kurss

Lineārā algebra II

2.lekcija

Docētājs: Dr. P. Daugulis

2009./2010.studiju gads

Saturs

1. Lineāro attēlojumu īpašības	5
1.1. Lineārie attēlojumi un apakštelpas	5
1.2. Attēla un kodola īpašības	7
1.3. Operācijas ar lineārajiem attēlojumiem	10
1.3.1. Lineārās īpašības	10
1.3.2. Kompozīcija	12
1.4. Lineārie attēlojumi un matricas	13
1.4.1. Lineāro attēlojumu un matricu atbilstība	13
1.4.2. Lineāro operāciju realizācija ar matricām	14
1.4.3. Kompozīcijas realizācija ar matricām	15
1.5. Bāzes maiņa un lineārie attēlojumi	16
1.5.1. Atkārtojums	16
1.5.2. Lineāra operatora bāzes maiņa pārejot uz citām bāzēm	18
1.5.3. Bāzes maiņas interpretācija ar lineārajiem attēlojumiem (neobligātais materiāls)	19

2. 2.mājasdarbs	22
2.1. Obligātie uzdevumi	22
2.2. Paaugstinātas grūtības un pētnieciska rakstura uzdevumi	24

Lekcijas mērķis:

- apgūt lineāro attēlojumu īpašības.

Lekcijas kopsavilkums:

- katram LA var definēt divas svarīgas apakštelpas - *attēlu* un *kodolu* un pētīt to īpašības,
- LA var definēt lineāras operācijas un kompozīcijas operāciju, tās var uzdot matricu formā,
- mainot LT bāzes, attiecīgi mainās attēlojumu matricas.

Svarīgākie jēdzieni: LA attēls, LA kodols, LA summa un reizināšana ar lauka elementu, LA kompozīcija, LA matricas maiņa pārejot uz citām bāzēm,

Svarīgākie fakti un metodes: LA attēla un kodola īpašības, attēla un kodola atrašana, attēla un kodola dimensiju summas īpašība, LA veido LT , funkcijas turpināšana uz LA, LA operāciju realizācija ar matricām, LA matricas maiņas formula.

1. Lineāro attēlojumu īpašības

1.1. Lineārie attēlojumi un apakštelpas

Par LA $f : L \rightarrow V$ attēlu $Im(f)$ sauc f (kā funkcijas) attēlu:

$$Im(f) = \{\mathbf{y} \in V \mid \exists \mathbf{x} \in L : f(\mathbf{x}) = \mathbf{y}\} = \bigcup_{\mathbf{x} \in L} f(\mathbf{x}).$$

f rangs $r(f)$ definē kā $\dim Im(f)$.

Par LA $f : L \rightarrow V$ kodolu $Ker(f)$ sauc $f^{-1}(\mathbf{0})$:

$$Ker(f) = \{\mathbf{x} \in L \mid f(\mathbf{x}) = \mathbf{0}\} = f^{-1}(\mathbf{0}).$$

f nullitāti $r(f)$ definē kā $\dim Ker(f)$.

1.1. piemērs. $L = \mathbb{R}^2$, f - projekcija uz x -asi, $Ker(f) = \langle (0, 1) \rangle$,
 $Im(f) = \langle (1, 0) \rangle$.

$$L = k[x], f(p) = p', Ker(f) = \langle 1 \rangle, Im(f) = L.$$

1.1. teorēma. L, V - LT, $f : L \rightarrow V$ - LA.

1. f - injektīvs $\iff Ker(f) = \{\mathbf{0}\}$.
2. f - surjektīvs $\iff Im(f) = V$.
3. $Im(f) \leq V$.
4. $Ker(f) \leq L$.

PIERĀDĪJUMS

1. Abos virzienos pierādām kontrapozitīvi.

$$Ker(f) \neq \{\mathbf{0}\} \implies \exists \mathbf{t} \neq \mathbf{0} : f(\mathbf{t}) = \mathbf{0} \implies f(\mathbf{t}) = f(\mathbf{0}) = \mathbf{0} \implies f \text{ nav injektīva funkcija.}$$

$$f \text{ nav injektīva} \implies \exists \mathbf{t}_1 \neq \mathbf{t}_2 : f(\mathbf{t}_1) = f(\mathbf{t}_2) \implies f(\mathbf{t}_1) - f(\mathbf{t}_2) = f(\mathbf{t}_1 - \mathbf{t}_2) = \mathbf{0} \implies \begin{cases} f(\mathbf{t}_1 - \mathbf{t}_2) = \mathbf{0} \\ \mathbf{t}_1 - \mathbf{t}_2 \neq \mathbf{0} \end{cases} \implies \mathbf{t}_1 - \mathbf{t} \in Ker(f) \implies Ker(f) \supsetneq \{\mathbf{0}\}.$$

2. Seko no attēla definīcijas.

$$3. \mathbf{u}, \mathbf{u}' \in L. \text{ Tad } \begin{cases} f(\mathbf{u}) + f(\mathbf{u}') = f(\mathbf{u} + \mathbf{u}') \in \text{Im}(f) \\ \lambda f(\mathbf{u}) = f(\lambda \mathbf{u}) \in \text{Im}(f). \end{cases}$$

$$4. \mathbf{1}, \mathbf{1}' \in \text{Ker}(f) : f(\mathbf{1}) = f(\mathbf{1}') = \mathbf{0}_V \implies$$

$$\begin{cases} f(\mathbf{1} + \mathbf{1}') = f(\mathbf{1}) + f(\mathbf{1}') = \mathbf{0}_V \\ f(\lambda \mathbf{1}) = \lambda f(\mathbf{1}) = \lambda \cdot \mathbf{0}_V = \mathbf{0}_V. \end{cases} \implies \begin{cases} \mathbf{1} + \mathbf{1}' \in \text{Ker}(f) \\ \lambda \mathbf{1} \in \text{Ker}(f) \end{cases}$$

$$\implies \text{Ker}(f) \leq L. \blacksquare$$

1.2. Attēla un kodola īpašības

$S \subseteq L$. Ja \mathbf{S} ir S elementu pieraksts koordinātu formā attiecībā uz fiksētu bāzi, tad apzīmēsim to ar $S \sim \mathbf{S}$.

$f \in \mathcal{H}om(L, V)$. Ja f matrica attiecībā uz izvēlētām bāzēm ir \mathbf{F} , tad apzīmēsim to ar $f \sim \mathbf{F}$.

1.2. teorēma. (*Im un Ker apraksts koordinātu formā*) L, V - LT, $f \in \mathcal{H}om(L, V)$, $\mathbf{F} = [\mathbf{k}_n \mid \dots \mid \mathbf{k}_n]$ - f matrica attiecībā uz izvēlētām bāzēm $\mathcal{B}_L, \mathcal{B}_V$.

1. $Im(f) \sim \langle \mathbf{k}_1, \dots, \mathbf{k}_n \rangle$ (\mathbf{F} kolonnu telpa).
2. $Ker(f) \sim Null(\mathbf{F})$.

PIERĀDĪJUMS

1. $\forall \mathbf{l} = \sum_{i=1}^n \alpha_i \mathbf{e}_i \in L : f(\mathbf{l}) = \sum_{i=1}^n \alpha_i f(\mathbf{e}_i) \implies Im(f) = \langle f(\mathbf{e}_1), \dots, f(\mathbf{e}_n) \rangle$. Bet \mathbf{F} kolonnas ir $f(\mathbf{e}_i)$ koordinātu kolonnas.

2. Koordinātu formā $f(\mathbf{l}) \sim \mathbf{F} \cdot \mathbf{l}$.

$$f(\mathbf{l}) = \mathbf{0} \iff \mathbf{F} \cdot \mathbf{l} = \mathbf{0} \implies Ker(f) \sim Null(\mathbf{F}). \blacksquare$$

1.3. teorēma. L, V - LT, $f : L \rightarrow V$ - LA. $\dim(L) < \infty \implies \dim Ker(f) + \dim Im(f) = \dim L$.

PIERĀDĪJUMS

Izvēlēsimies $Ker(f) = K$ bāzi $\mathcal{B}_K = \{\mathbf{e}_1, \dots, \mathbf{e}_n\}$.

Papildināsim to līdz L bāzei $\mathcal{B}_L = \{\mathbf{e}_1, \dots, \mathbf{e}_n, \mathbf{g}_1, \dots, \mathbf{g}_m\}$.

Pierādīsim, ka $f(\mathcal{B}_L \setminus \mathcal{B}_K) = \{f(\mathbf{g}_1), \dots, f(\mathbf{g}_m)\}$ ir $Im(f)$ bāze.

Veidotājsistēma

$$\mathbf{t} \in Im(f) \iff \exists \mathbf{l} \in L : \mathbf{t} = f(\mathbf{l}).$$

$$\mathbf{l} = \sum_{i=1}^n \lambda_i \mathbf{e}_i + \sum_{j=1}^m \mu_j \mathbf{g}_j \implies$$

$$\mathbf{t} = f(\mathbf{l}) = \sum_{i=1}^n \lambda_i \underbrace{f(\mathbf{e}_i)}_{=\mathbf{0}} + \sum_{j=1}^m \mu_j f(\mathbf{g}_j) = \sum_{j=1}^m \mu_j f(\mathbf{g}_j).$$

Lineārā neatkarība

$$\sum_{j=1}^m \mu_j f(\mathbf{g}_j) = \mathbf{0} \implies f\left(\sum_{j=1}^m \mu_j \mathbf{g}_j\right) = \mathbf{0} \implies$$

$\sum_{j=1}^m \mu_j \mathbf{g}_j \in Ker(f) \implies \sum_{j=1}^m \mu_j \mathbf{g}_j = \sum_{i=1}^n \lambda_i \mathbf{e}_i$. Ja vismaz viens no $\mu_j \neq 0$, tad \exists netriviāla lineāra kombinācija, kas saista \mathcal{B}_L elementus $\implies \overline{\mathcal{B}_L}$ - pretruna. ■

1.3. Operācijas ar lineārajiem attēlojumiem

1.3.1. Lineārās īpašības

Kopā $\mathcal{H}om(L, V)$ var definēt šādas *lineāras operācijas*:

- summu: $(f, g) \rightarrow f + g$:

$$(f + g)(\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}) + g(\mathbf{x});$$

- reizināšanu ar lauka elementu: $(\lambda, f) \rightarrow \lambda f$:

$$(\lambda f)(\mathbf{x}) = \lambda f(\mathbf{x}).$$

1.4. teorēma. L, V - k -lineāras telpas. Tad $\mathcal{H}om(L, V)$ ir k -lineāra telpa.

PIERĀDĪJUMS Jāpārbauda visas LT aksiomas.

Asociativitāte

$$\begin{aligned} ((f + g) + h)(\mathbf{x}) &= (f + g)(\mathbf{x}) + h(\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}) + g(\mathbf{x}) + h(\mathbf{x}) = \\ &= f(\mathbf{x}) + (g + h)(\mathbf{x}) = (f + (g + h))(\mathbf{x}). \end{aligned}$$

Komutatīvītāte

$$(f + g)(\mathbf{x}) = f(\mathbf{x}) + g(\mathbf{x}) = g(\mathbf{x}) + f(\mathbf{x}) = (g + f)(\mathbf{x}).$$

Neitrālais elements $O(\mathbf{x}) = \mathbf{0}$.

Inversais elements $(-f)(\mathbf{x}) = -f(\mathbf{x})$.

Lauka darbība

- $(\lambda(f + g))(\mathbf{x}) = (\lambda f)(\mathbf{x}) + (\lambda g)(\mathbf{x})$,
- $((\lambda + \mu)f)(\mathbf{x}) = (\lambda f)(\mathbf{x}) + (\mu f)(\mathbf{x})$,
- $(1 \cdot f)(\mathbf{x}) = 1 \cdot f(\mathbf{x}) = f(\mathbf{x})$,
- $((\lambda\mu)f)(\mathbf{x}) = (\lambda(\mu f))(\mathbf{x})$. ■

1.3.2. Kompozīcija

L, T, Z - k -lineāras telpas, $\begin{cases} f : L \rightarrow T \\ g : T \rightarrow Z \end{cases}$ - LA. Var definēt lineāro attēlojumu kompozīciju $g \circ f$:

$$\begin{aligned} g \circ f &: L \rightarrow Z, \\ (g \circ f)(\mathbf{l}) &= g(f(\mathbf{l})). \end{aligned}$$

1.2. piemērs. $L = T = Z = k[X]$, $f(p) = X \cdot p$, $g(q) = q'$,
 $(g \circ f)(p) = (X \cdot p)'$.

1.5. teorēma. L, T, Z - k -lineāras telpas, $\begin{cases} f : L \rightarrow T \\ g : T \rightarrow Z \end{cases}$ - LA. Tad $g \circ f : L \rightarrow Z$ ir LA.

PIERĀDĪJUMS

$$\begin{aligned} (g \circ f)(\mathbf{l} + \mathbf{u}) &= g(f(\mathbf{l} + \mathbf{u})) = g(f(\mathbf{l}) + f(\mathbf{u})) = g(f(\mathbf{l})) + \\ &g(f(\mathbf{u})) = \end{aligned}$$

$$= (g \circ f)(\mathbf{1}) + (g \circ f)(\mathbf{u}).$$

$$(g \circ f)(\lambda \mathbf{1}) = g(f(\lambda \mathbf{1})) = g(\lambda f(\mathbf{1})) = \lambda g(f(\mathbf{1})) = \left(\lambda (g \circ f) \right)(\mathbf{1}). \blacksquare$$

1.4. Lineārie attēlojumi un matricas

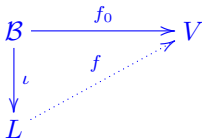
1.4.1. Lineāro attēlojumu un matricu atbilstība

1.6. teorēma. L, V - LT, $\mathcal{B}_L = \{\mathbf{e}_1, \dots, \mathbf{e}_n\}$ - L bāze.

Tad $\forall f_0 \in \mathcal{F}un(\mathcal{B}_L, V) \exists f \in \mathcal{H}om(L, V)$:

$$f(\mathbf{e}_i) = f_0(\mathbf{e}_i), \forall i.$$

(\forall funkciju $f : \mathcal{B}_L \rightarrow V$ var turpināt līdz LA $f : L \rightarrow V$)

PIERĀDĪJUMS $\forall \mathbf{x} = \sum_{i=1}^n \lambda_i \mathbf{e}_i \in L$ definēsim funkciju $f : L \rightarrow V$:

$$f(\mathbf{x}) = \sum_{i=1}^n \lambda_i f_0(\mathbf{e}_i).$$

f ir LA

$$\begin{aligned} f(\mathbf{1} + \mathbf{u}) &= f\left(\underbrace{\sum_{i=1}^n \alpha_i \mathbf{e}_i}_{=\mathbf{1}} + \underbrace{\sum_{i=1}^n \beta_i \mathbf{e}_i}_{=\mathbf{u}}\right) = f\left(\sum_{i=1}^n (\alpha_i + \beta_i) \mathbf{e}_i\right) = \\ &= \sum_{i=1}^n (\alpha_i + \beta_i) f_0(\mathbf{e}_i) = \sum_{i=1}^n \alpha_i f_0(\mathbf{e}_i) + \sum_{i=1}^n \beta_i f_0(\mathbf{e}_i) = \\ &= f(\mathbf{1}) + f(\mathbf{u}). \end{aligned}$$

$f(\mathbf{e}_i) = f_0(\mathbf{e}_i)$ - uzreiz redzams no definīcijas. ■

1.4.2. Lineāro operāciju realizācija ar matricām

1.7. teorēma. L, V - LT ar fiksētām bāzēm, $f, g \in \mathcal{H}om(L, V)$ ar matricām \mathbf{F}, \mathbf{G} . Tad

1. $f + g$ matrica ir $\mathbf{F} + \mathbf{G}$.
2. λf matrica ir $\lambda\mathbf{F}$.

PIERĀDĪJUMS

$$1. (f + g)(\mathbf{e}_i) = f(\mathbf{e}_i) + g(\mathbf{e}_i) = \sum_{j=1}^n f_{ji}\mathbf{t}_j + \sum_{j=1}^n g_{ji}\mathbf{t}_j =$$

$$\sum_{j=1}^n (f_{ji} + g_{ji})\mathbf{t}_j = \sum_{j=1}^n s_{ji}\mathbf{t}_j \implies \mathbf{S} = \mathbf{F} + \mathbf{G}.$$

$$2. (\lambda f)(\mathbf{e}_i) = \lambda f(\mathbf{e}_i) = \lambda \sum_{j=1}^n f_{ji}\mathbf{t}_j =$$

$$\sum_{j=1}^n (\lambda f_{ji})\mathbf{t}_j = \sum_{j=1}^n m_{ji}\mathbf{t}_j \implies \mathbf{M} = \lambda\mathbf{F}. \blacksquare$$

1.4.3. Kompozīcijas realizācija ar matricām

1.8. teorēma. L, T, Z - LT, $\left\{ \begin{array}{l} f \in \text{Hom}(L, T) \text{ ar matricu } \mathbf{F} \\ g \in \text{Hom}(T, Z) \text{ ar matricu } \mathbf{G}. \end{array} \right.$

Tad $g \circ f$ matrica ir \mathbf{GF} .

PIERĀDĪJUMS Izmantosim apzīmējumus $\mathbf{F} = \{f_{ij}\}$, $\mathbf{G} = \{g_{ij}\}$, $\mathbf{H} = \{h_{ij}\} = \mathbf{GF}$.

$$\begin{aligned}
 & \left\{ \begin{array}{l} f(\mathbf{e}_i) = \sum_{j=1}^m f_{ji} \mathbf{t}_j \\ g(\mathbf{t}_j) = \sum_{k=1}^l g_{kj} \mathbf{z}_k \end{array} \right. \implies (g \circ f)(\mathbf{e}_i) = g(f(\mathbf{e}_i)) = \\
 & g\left(\sum_{j=1}^m f_{ji} \mathbf{t}_j\right) = \sum_{j=1}^m f_{ji} g(\mathbf{t}_j) = \sum_{j=1}^m f_{ji} \left(\sum_{k=1}^l g_{kj} \mathbf{z}_k\right) = \\
 & \sum_{k=1}^l \underbrace{\left(\sum_{j=1}^m g_{kj} f_{ji}\right)}_{=h_{ki}} \mathbf{z}_k = \sum_{k=1}^l h_{ki} \mathbf{z}_k. \quad \blacksquare
 \end{aligned}$$

1.5. Bāzes maiņa un lineārie attēlojumi

1.5.1. Atkārtojums

L - LT, $\dim(L) = n$,

$\mathcal{B} = \{\mathbf{e}_1, \dots, \mathbf{e}_n\}$,

$\mathcal{B}' = \{\mathbf{e}'_1, \dots, \mathbf{e}'_n\}$ - divas sakārtotas L bāzes.

Izteicām katras bāzes elementus kā otras bāzes lineāras kombinācijas, ieguvām divas matricas:

$$\begin{cases} \mathbf{e}'_1 = a_{11}\mathbf{e}_1 + \dots + a_{n1}\mathbf{e}_n \\ \mathbf{e}'_2 = a_{12}\mathbf{e}_1 + \dots + a_{n2}\mathbf{e}_n \\ \dots \\ \mathbf{e}'_n = a_{n1}\mathbf{e}_1 + \dots + a_{nn}\mathbf{e}_n \end{cases} \Leftrightarrow \mathbf{A}$$

$$\begin{cases} \mathbf{e}_1 = s_{11}\mathbf{e}'_1 + \dots + s_{n1}\mathbf{e}'_n \\ \mathbf{e}_2 = s_{12}\mathbf{e}'_1 + \dots + s_{n2}\mathbf{e}'_n \\ \dots \\ \mathbf{e}_n = s_{1n}\mathbf{e}'_1 + \dots + s_{nn}\mathbf{e}'_n \end{cases} \Leftrightarrow \mathbf{S}$$

Secinājām, ka

- $\mathbf{A}^{-1} = \mathbf{S}$ (pārejas matrica), $\mathbf{S}^{-1} = \mathbf{A}$,
- $\begin{cases} 1 \sim \mathbf{c} \text{ bāzē } \mathcal{B} \\ 1 \sim \mathbf{c}' \text{ bāzē } \mathcal{B}' \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \mathbf{c}' = \mathbf{S}\mathbf{c} \\ \mathbf{c} = \mathbf{A}\mathbf{c}' \end{cases}$

1.5.2. Lineāra operatora bāzes maiņa pārejot uz citām bāzēm

L, V - galīgi ģenerētas LT, pieņemsim, ka katrā no telpām ir izvēlētas divas bāzes - "sākotnējā" un "mainītā":

$$\begin{cases} \mathcal{B}_L = \{\mathbf{e}_1, \dots, \mathbf{e}_n\}, \mathcal{B}'_L = \{\mathbf{e}'_1, \dots, \mathbf{e}'_n\} \\ \mathcal{B}_V = \{\mathbf{t}_1, \dots, \mathbf{t}_m\}, \mathcal{B}'_V = \{\mathbf{t}'_1, \dots, \mathbf{t}'_m\} \end{cases}$$

Apzīmēsim pārejas matricas ar \mathbf{S} un \mathbf{T} :

$$\begin{cases} L : \mathbf{c}' = \mathbf{S}\mathbf{c}, \mathbf{c} = \mathbf{S}^{-1}\mathbf{c}' \\ V : \mathbf{c}' = \mathbf{T}\mathbf{c}, \mathbf{c} = \mathbf{T}^{-1}\mathbf{c}' \end{cases}$$

Dots $f \in \text{Hom}(L, V)$, tā matrica attiecībā uz \mathcal{B}_L un \mathcal{B}_V ir \mathbf{F} .

Atradīsim f matricu \mathbf{F}' attiecībā uz bāzēm \mathcal{B}'_L un \mathcal{B}'_V :

- $\mathbf{1} \sim \mathbf{c}'$ attiecībā uz $\mathcal{B}'_L \implies \mathbf{1} \sim \mathbf{S}^{-1}\mathbf{c}'$ attiecībā uz \mathcal{B}_L ,
- $f(\mathbf{1}) \sim \mathbf{F}(\mathbf{S}^{-1}\mathbf{c}') = (\mathbf{F}\mathbf{S}^{-1})\mathbf{c}'$ attiecībā uz \mathcal{B}_V ,
- $f(\mathbf{1}) \sim \mathbf{T}(\mathbf{F}\mathbf{S}^{-1})\mathbf{c}' = (\mathbf{T}\mathbf{F}\mathbf{S}^{-1})\mathbf{c}'$ attiecībā uz \mathcal{B}'_V

Seko, ka $\mathbf{F}' = \mathbf{T}\mathbf{F}\mathbf{S}^{-1}$.

1.1. piezīme. Ja $L = V$, un dotas divas bāzes $\mathcal{B}_L, \mathcal{B}'_L$ ar pārejas matricu \mathbf{S} , tad $\mathbf{F}' = \mathbf{SFS}^{-1}$.

Šādā gadījumā $\det(\mathbf{F}') = \det(\mathbf{SFS}^{-1}) = \det(\mathbf{S}) \det(\mathbf{F}) \det(\mathbf{S}^{-1}) =$

$$\underbrace{\det(\mathbf{S}) \det(\mathbf{S}^{-1})}_{=1} \det(\mathbf{F}) = \det(\mathbf{F}).$$

1.3. piemērs. $\mathbf{S} = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$, $\mathbf{S}^{-1} = \begin{bmatrix} \frac{1}{3} & \frac{1}{3} \\ \frac{2}{3} & -\frac{1}{3} \end{bmatrix}$
 $\mathbf{F} = \begin{bmatrix} 4 & -2 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} \Rightarrow \mathbf{F}' = \begin{bmatrix} 0 & 3 \\ 3 & 0 \end{bmatrix}.$

1.5.3. Bāzes maiņas interpretācija ar lineārajiem attēlojumiem (neobligātais materiāls)

Izsakām vienas bāzes elementus kā otras bāzes lineāras kombinācijas, iegūstam pārejas matricu:

$$\begin{cases} \mathbf{e}'_1 = \text{id}(\mathbf{e}'_1) = a_{11}\mathbf{e}_1 + \dots + a_{n1}\mathbf{e}_n \\ \mathbf{e}'_2 = \text{id}(\mathbf{e}'_2) = a_{12}\mathbf{e}_1 + \dots + a_{n2}\mathbf{e}_n \\ \dots \\ \mathbf{e}'_n = \text{id}(\mathbf{e}'_n) = a_{n1}\mathbf{e}_1 + \dots + a_{nn}\mathbf{e}_n \end{cases} \Leftrightarrow \mathbf{A}$$

Seko, ka

- \mathbf{A} ir vienības attēlojuma $\text{id} : L(\mathcal{B}') \rightarrow L(\mathcal{B})$ matrica attiecībā uz norādītajām bāzēm;
- $\mathbf{A}^{-1} = \mathbf{S}$ ir vienības attēlojuma $\text{id} : L(\mathcal{B}) \rightarrow L(\mathcal{B}')$ matrica attiecībā uz norādītajām bāzēm;
- līdzīgi spriedumi ir attiecībā uz V .

Lai atrastu f matricu \mathbf{F}' attiecībā uz bāzēm B'_L un B'_T , attēlosim

visus attēlojumus vienā diagrammā:

$$\begin{array}{ccc}
 L(\mathcal{B}_L) & \xrightarrow{f \sim \mathbf{F}} & V(\mathcal{B}_V) \\
 \text{id} \sim \mathbf{S}^{-1} \uparrow & & \downarrow \text{id} \sim \mathbf{T} \\
 L(\mathcal{B}'_L) & \xrightarrow{f \sim \mathbf{F}'} & V(\mathcal{B}'_V)
 \end{array}$$

Redzam, ka, pāriet no $L(\mathcal{B}'_L)$ uz $V(\mathcal{B}'_V)$ var divos veidos:

$$f = \text{id} \circ f \circ \text{id} \implies \mathbf{F}' = \mathbf{TFS}^{-1}.$$

2. 2.mājasdarbs

2.1. Obligātie uzdevumi

2.1 L - LT, $U \leq L$. Pierādīt, ka

- (a) $\exists f \in \mathcal{E}nd(L): Im(f) = U$,
 (b) $\exists g \in \mathcal{E}nd(L): Ker(f) = U$.

2.2 Atrast LA f attēlus un kodolus.

- (a) $L = k^3$, $f : L \rightarrow k$, $f((x_1, x_2, x_3)) = x_1 + x_2 + x_3$;
 (b) $L = k^3$, $f : L \rightarrow L$, $\mathbf{F} = \left[\begin{array}{c|c|c} 2 & -1 & 3 \\ \hline 1 & 2 & 0 \\ \hline 1 & -3 & 3 \end{array} \right]$, kanoniskajā bāzē;
 (c) $L = k[X]_3$, $f(p) = p'$;
 (d) $L = \mathcal{M}at(2, 2, k)$, $f : L \rightarrow L$, $f(\mathbf{M}) = \mathbf{M}\mathbf{E}_{12}$.

2.3 Atrast LO matricu pēc bāzes maiņas.

- (a) $L = \mathbb{R}^2$, \mathcal{B}_L - kanoniskā bāze, $\mathcal{B}'_L = \{(2, -1), (3, 4)\}$, $\mathbf{F} = \left[\begin{array}{c|c} 0 & -1 \\ \hline 5 & 4 \end{array} \right]$;

(b) $L = \mathbb{R}^3$, \mathcal{B}_L - kanoniskā bāze, $\mathcal{B}'_L = \{(0, 1, 1), (1, 0, 1), (1, 1, 0)\}$,

$$\mathbf{F} = \left[\begin{array}{c|c|c} 1 & 0 & 1 \\ 1 & -1 & 1 \\ \hline 1 & 0 & 1 \end{array} \right];$$

(c) $L = \mathbb{R}[X]_2$, \mathcal{B}_L - monomu bāze, $\mathcal{B}'_L = \{1, X+1, X^2+X+1\}$,

$$\mathbf{F} = \left[\begin{array}{c|c|c} 4 & -4 & 4 \\ 2 & -2 & 2 \\ \hline 2 & -2 & 2 \end{array} \right].$$

2.4 Atrast LA matricu pēc bāzes maiņas abās LT.

(a) $L = \mathbb{R}^2$, $V = \mathbb{R}^3$, \mathcal{B}_L un \mathcal{B}_V - kanoniskās bāzes, $\mathcal{B}'_L = \{(3, -2), (2, 0)\}$, $\mathcal{B}'_V = \{(0, 0, 1), (0, 1, 1), (-1, 1, 1)\}$, $\mathbf{F} =$

$$\left[\begin{array}{c|c} 2 & -1 \\ \hline 1 & 3 \\ \hline 0 & -2 \end{array} \right];$$

(b) $L = \mathbb{R}^4$, $V = \mathbb{R}^2$, \mathcal{B}_L un \mathcal{B}_V - kanoniskās bāzes, $\mathcal{B}'_L = \{(3, -2, 2, -2), (-4, 3, -2, 0), (2, -1, 1, 0), (1, 0, 0, 1)\}$, $\mathcal{B}'_V =$

$$\{(2, 3), (3, 4)\}, \mathbf{F} = \left[\begin{array}{c|c|c|c} -80 & 6 & 169 & 44 \\ \hline 60 & -4 & -126 & -33 \end{array} \right].$$

2.2. Paaugstinātas grūtības un pētnieciska rakstura uzdevumi

2.5 Atrodiet piemēru L un $f \in \mathcal{E}nd(L)$, kuriem

$$L \neq Ker(f) + Im(f).$$

2.6 $f \in \mathcal{E}nd(V)$. $Ann(f) = \{g \in \mathcal{E}nd(L) \mid g \circ f = \mathbf{0}\}$. Pierādīt, ka $Ann(f) \subseteq \mathcal{E}nd(L)$, atrast tā dimensiju un bāzi.